

CAPITOLUL III.

STAREA ECONOMICĂ

A FLOREȘTIULUI

1. Agricultura

Din istoricul comunei rezultă că ocupația de bază a locuitorilor din trecut a constituit-o agricultura. Suprafața comunei este 7.145 de hectare.

Privită istoric, situația suprafeței terenului comunal în 1922 se prezenta astfel:

- satul Florești avea 7.498 iugăre cadastrale și 530 de case, satul Luna de Sus 3.433 iugăre cadastrale cu 103 case, iar satul Tăuți avea 1.448 iugăre cadastrale și 79 de case.

Sub aspectul tipologiei funcționale, comuna Florești este o localitate cu funcțiuni mixte, având o funcție dominantă de cazare, urmată de funcția agricolă, ca secundară, deci, o comună cu o mobilitate profesională a populației foarte pronunțată.

Ca grupă a zonei naturale de producție, comuna Florești se situează în zona lapte-legume și varianta fructe, căci aici sunt condiții optime pentru creșterea vacilor cu lapte, a culturii legumelor și a altor produse necesare aprovizionării orașului Cluj-Napoca, aflându-se în zona preorășenească.

Pe teritoriul administrativ al comunei Florești se găsesc următoarele unități:

- a) Agricole: Centrul județean de reproducție și selecție a animalelor, O.R.S.A.. Azi Direcția județeană de ameliorare și reproducție în zootehnie Cluj.

Ca ramuri principale ale producției agricole sunt: zootehnia, cultura legumelor, producerea semințelor, cultura plantelor tehnice și a cerealelor.

În perspectivă se prevede specializarea în prăsirea vacilor de lapte, dezvoltarea legumiculturii, a producerii semințelor de cereale și plante tehnice.

b) Unități economice de importanță locală sunt:

- la Florești: moară, atelier de rotărie, atelier de fierărie, centru de colectare a laptelui;

- la Luna de Sus: centru privatizat pentru colectarea laptelui;

- La Tăuți: centru pentru colectarea laptelui.

În afara acestora, există la Florești o balastieră și un depozit de materiale aparținătoare de I.O. Chimică, fără a influența activitatea economică din localitate. Celelalte unități economice care deserveșc în mod real localitatea vor

fi arătate în altă parte a lucrării noastre.

Înainte de 1944 pământul aparținea în mare parte moșierului Mikes Alexandru și unui număr redus de țărani cu gospodării mari sau mijlocii. Numărul celor cu gospodării mici era considerabil, fapt ce le impunea acestora să lucreze „în parte” sau cu „birul” (în arendă), forme de exploatare a muncii în agricultură. Era, apoi, o altă categorie de oameni care munceau ca argați (biriși) pe moșia grofului, fiind salarizați lunar, în natură și în bani. Adesea groful avea un administrator care conducea întreaga avere a acestuia și în fiecare sâmbătă îi dădea stăpânului său o anumită sumă de bani provenită din vânzarea produselor cerealiere ori animaliere pe care în săptămâna următoare „Măria Sa” groful, o cheltuia la restaurantele din Cluj cu „frumușele” și „prieteni” de biliard sau poker. Administratorul căuta să-și facă și sieși „parte” din veniturile provenite din munca birișilor și a dijmașilor și, astfel, ciupind de pe spinarea acestora.

Reforma agrară din 1945 a lichidat moșiile și clasa moșierilor, țărani devenind stăpâni, pentru puțin timp, pe pământul lucrat de ei. Așa a dispărut și moșia grofului Mikes. Datorită muncii instructiv-educative, desfășurată de inginerii agronomi, zootehnicieni, medici veterinari, profesori și alți specialiști, țărănimea și-a ridicat nivelul cunoștințelor agro-zootehnice, a început să aplice metode noi pentru mărirea producției agricole și animaliere. Astfel, din 1948, țărănimea floreșteană a început să aplice dezmiriștitul, întreținerea culturilor cerealiere prin plivit, prășit, îngrășare suplimentară, efectuarea arăturilor de toamnă etc, ceea ce a adus substanțiale mărimi de producție. Dacă până în 1948 se obțineau în medie 800 kg grâu la hectar, acesta a crescut la 1650, la porumb de la 1400 kg/ha la 1800 kg/ha etc. S-au introdus noi plante de cultură, în special cele tehnice: sfecla de zahăr și, uneori, macul.

Nu este lipsit de interes să prezentăm și câteva date statistice care oglindesc unele aspecte ale agriculturii din trecut. Astfel, după o situație statistică din 1957 agricultura pe comuna Florești se prezenta astfel:

	Florești-	Luna de Sus	Tăuți	Total
- arabil-ha	91	567,2	240,3	1.723,55
-fânațe-ha	6	5	0	747,75
- livezi-ha	34	283,2	124,5	2,66
-vii-ha	0	5	0	1
TOTAL	1.259,22	852,50	365,83	2.474,96 ha

Lotul zootehnic pentru grajdurile comunale cuprindea 16,12 ha la Florești, 21,70 ha la Luna de Sus, deci, un total de 37,91 ha. Din el se întrețineau taurii de montă și vacile de rasă superioară, proprietate de stat.

Unelte agricole în 1957

	Pluguri	Grape	Tractor	Semănătoa	Trioare	Selectoa
Florești	203	139	3	5	1	1
Luna de	181	120	1		1	
TOTAL	454	301	5	5	2	1

Este o situație care oglindește și această latură a dotării agriculturii cu puțin înainte de a se trece treptat la cooperativizarea agriculturii. Tot la această dată exista deja întovărășirea „Unirea”, mai târziu denumită „înfrățirea”, care avea atunci o suprafață de 56,69 ha de teren arabil cu 68 de familii și 150 brațe de muncă.

Tot în 1957 avem o statistică care cuprinde **Numărul gospodăriilor pe structura de proprietate:**

	Florești	Luna de Sus	Tăuți	Total
Gospod. cu-ha				
0,01-0,99 ha =	272	181	9	462
1 ha =	9	-	-	9
1,01-2,00 ha =	215	162	41	418
2,01-3,00 ha =	135	113	53	301
3,01-4,00 ha =	68	47	26	141
4,01-5,00 ha =	37	7	9	53
5,01-6,00 ha =	9	7	5	21
6,01-7,00 ha =	2	6	-	8
Total	747	523	143	1413

Cifrele indică un număr deosebit de mare al gospodăriilor mici față de numărul extrem de redus al gospodăriilor mijlocii. Așa se explică de ce țărănimea locală a văzut că-i mai avantajos să lucreze în întovărășire. Muncile agricole de toamnă s-au executat pe brigăzi în comun în cadrul întovărășirii „Unirea” prin 1946 - 1961, deși încă foloseau atelaje și vite proprii. Au început să lucreze apoi tot mai mult cu tractoarele de la S.M.T. Huedin. Producțiile au crescut simțitor, iar recoltele cuvenite fiecărui întovărășit erau mai mari ca și în sectorul individual.

2. Creșterea animalelor

Este una din principalele ocupații și surse de trai a populației Floreștiului din timpuri vechi. Vacile de lapte, oile, caprele, păsările de curte, au constituit o bogăție și în trecut ca și astăzi. În privința raselor de vaci, întâlnim „Bălțata

Românească" și foarte rar „Schwitz". Floreștenii au fost harnici crescători de vite de *înaltă productivitate la lapte și la carne și nu o dată au fost premiați la diverse expoziții județene sau naționale*. În trecut, atât la Luna de Sus cât și la Tăuți și în Florești, numărul bivoliilor era foarte mare, dar astăzi sunt pe cale de dispariție.

După datele statistice din 5 februarie 1958, situația animalelor pe comuna Florești (și satele componente) se prezenta astfel:

- 1299 taurine, din care 769 vaci de lapte;
- 746 bubaline, din care 485 bivolițe;
- 310 cabaline, din care 255 cai buni de muncă;
- 885 porcine, din care 20 peste 9 luni, 92 între 6 și 9 luni, iar 763 sub 6 luni;
- 2669 ovine, din care 2172 oi și mioare; 112 oi cu lână semifină și 5 karakul;
- 114 caprine, din care 98 capre mari (peste 1 an);
- 17 măgari sau catâri;
- 134 stupi sistematici și 19 stupi primitivi
- 185 iepuri de casă, din care 119 iepuroaice.

După un alt recensământ din 1953, în sectorul individual existau 665 vaci de lapte, 395 bivolițe și 1360 de oi.

Constatăm lipsa totală a oilor cu lână fină și existența unui număr mic de capre. Majoritatea stupilor sistematici se află în Florești și Luna de Sus, iar cei primitivi în Tăuți. Astăzi, numărul acestora a scăzut mult din cauza unei flore melifere sărace și periodice, fapt ce nu dă posibilitatea stupilor să-și adune decât hrana pentru iernat. La Tăuți se obțin și recolte frumoase de miere în anii buni.

Plantarea cu salcâmi a dealurilor golașe din raza satului Florești și satului Luna va asigura și aici recolte bogate în miere și se va consolida terenul.

În trecut rasa de vite cea mai răspândită a fost Sura de Stepă sau Albă Ungurească, mai bună la jug, dar mai puțin lăptoasă. Azi, aceste rase au dispărut total, locul lor luându-l Bălțata Românească.

Înființarea C.A.P. Florești a fost precedată, ca de altfel și în alte localități din România, de o intensă „muncă de lămurire", desfășurată în presa comunistă pentru a demonstra „avantajele" lucrării pământului în comun cu mijloace moderne, superioritatea și „înalta productivitate" a colhozurilor din U.R.S.S. și ușurarea muncii agricole. Această „muncă de lămurire" s-a desfășurat și la nivelul satelor și la nivelul gospodăriilor individuale pentru a-i determina pe țărani să-și predea pământul la C.A.P., promițându-li-se venituri mari în natură și bani, după zilele-muncă prestate aici. Săptămâni de-a rândul, „echipele muncii de lămurire" formate din delegați trimiși de la comitetul raional al PCR, de la primăriile locale,

din profesori, învățători, funcționari locali, intrau în casele oamenilor, pe sectoare și străzi pentru a-i lămuri pe membrii familiilor să semneze tabelele de adeziune și de intrare în CAP. Nu o dată aceste echipe cu răspundere față de organele de partid pentru rezultatele muncii lor, întâlneau femei care plângeau cu țipete, refuzând înscrierea în CAP, bărbați cu bâte, hotărâți să lovească pe membrii zeloși ai acestora și rareori se întâmplau chiar și leșinuri din partea celor asupra cărora se făceau presiuni să se înscrie. Pe țăranii declarați „chiaburi” aceste echipe nu-i vizitau, căci printr-o adresă primăria îi înștiința că le-a fost confiscat pământul și au de plătit taxe și amenzi pentru unele „abateri” de la legea statului comunist. Când s-a apropiat termenul de declarare a încheierii „cooperativizării agriculturii” (1962), majoritatea țăranilor erau deja înscriși. Celor care au refuzat, dacă aveau copii ce urmau liceul ori facultatea, aceștia erau eliminați temporar; cei care aveau un serviciu oarecare erau concediați. Așa s-a realizat „cooperativizarea agriculturii” și fiindcă retribuția în muncă era foarte mică atât în natură cât și în bani, oamenii au început să fure din producția CAP-ului unde au lucrat la legume, secerat, cules porumb, recoltat cartofi etc, încât a ieșit lozinca rostită aproape public: „Colectiva e un Rai, fură dacă vrei să ai”. Și furau și activiștii ale căror mașini îi aduceau în inspecție la sediile și magaziile „colhozului” și în timp ce ei intrau în birouri și cercetau scriptele, de altfel și acestea mincinoase, oamenii puși de brigadieri ori chiar președintele CAP-ului încărcau mașina „tovarășului secretar” sau „instructor teritorial” și acesta, strângând satisfăcut mâna celor vizitați, pleca plin de bunătați spre casă.

Așa au învățat tovarășii activiști mari și mici să fure țăranii, să mintă cu acte oficiale despre îndeplinirea planului de producție și să nu mai fie nici unul legat de „glia străbună”, care, până la instalarea comunismului în țară, însemna o parte din patria română și din sufletul fiecărui cetățean.

În februarie 1962 a luat ființă Cooperativa Agricolă de Producție Florești, cuprinzând în cadrul ei țăranii înscriși din Florești, Luna de Sus și Tăuți. De atunci s-a trecut treptat la modernizarea întregii munci pe tarlale agricole și în fermele CAP-ului. Datorită muncii sistematice depusă de membrii cooperatori și consiliul de conducere, averea CAP a crescut an, de an ajungând să atingă în 1970 valoarea de 7.481.176 lei, din care numai mijloacele fixe (clădiri, mașini etc.) aveau o valoare de peste 4 milioane de lei. Veniturile globale planificate pe 1971 se ridicau la 7.662.000 lei din care 3.843.000 lei vor proveni din producția vegetală, 2.012.000 din producția animalieră, 69.000 din activități anexe și 1.738.000 din alte surse.

Deținătorii principali ai acestui teren agricol stăpâneau în procente (din 4.668 haj după cum urmează: CAP Florești - 59,3%, IAS Baciu - 6,7%, Consiliul Popular Comunal - 15,3%, Ferma Didactică Mănăștur - 10,9%, Loturile

familiale-6,6%, restul unităților dețin 1,2%.

Din aceeași suprafață agricolă, arabilul ocupa 43%, fânațele 18,1%, pășunile 37,5%, iar livezile 1,4%.

Solul este format din straturi aluvionare erodate puternic, humificate și solurile aluvionare carbonatate în vatra satului Florești și în lunca Someșului (40%) din solurile de păduri, soluri podzolice, în terasa a doua (10%) și din solurile puternic erodate, coluviale (20%) pe pășuni. La Luna de Sus predomina solurile brune de pădure (70%). Gradul de fertilitate al acestor soluri variază de la I-IV și V.

Sub aspectul fertilității pe culturi la hectar, comisia comunala a evaluat recolta în anul 1956 după cum urmează:

Felul culturii	Suprafața în ha	Producția Medie kg/ha	Producția totală Tone
Grâu de toamnă	843	1220	1028,6
Secară	-	-	-
Orz	108	625	67,5
Ovăz	52	550	28,6
Porumb	730	2060	1504
Floarea soarelui	8	1040	8

Constatăm lipsa sfeclei de zahăr, a cânepei, a macului, a porumbului furajer plante care atunci nu aveau o mare pondere în producția CAP Florești.

Sub aspectul produselor animaliere, trebuie să constatăm că în ultimii ani acestea nu ating la toate nivelurile lor cifrele din trecutul apropiat. Astfel, la producția de lapte de vacă media anuală era de 1.600 litri, față de 1.800 din anii 1955-1956; lapte de oaie - 32 de litri etc. Constatăm apoi o serioasă scădere a numărului de vaci cu lapte în sectorul gospodăriilor personale. Aceasta se explică mai ales prin faptul că majoritatea locuitorilor (mai ales din satul Florești) sunt cuprinși în muncă la întreprinderile și instituțiile din Cluj-Napoca, pe de o parte iar pe de altă parte - lipsa de nutreț pentru întreținerea acestora. La aceasta se adaugă și scumpetea nutrețului, a pășunatului și plata mare a păstorilor. Floreșteanul, care ieri căra zeci de litri de lapte pe piața Clujului, ori la „domni” în oraș, preferă să cumpere el mai ieftin acest lapte din oraș. Era uneori o adevărată criză de lapte în sat, iar cei care întrețin vite cu lapte încasau 3-3,50 lei/litru în mod regulat și consumatorul era bucuros dacă îl găsește și la acest preț. Au dispărut aproape total bivolițele, iar laptele lor se vindea cu 5 lei/litru, local. A scăzut mult și numărul de oi și aceasta datorită faptului că taxa de pășunat, plata ciobanilor, diferite alimente date la ridicarea brânzei când „ajungi la rând”, erau foarte ridicate față de prețul de stat mult mai

scăzut al acestor produse lactate aflate în unitățile alimentare din Cluj-Napoca. A scăzut considerabil și numărul cabalinelor, precum și cel al boilor de jug al căror loc l-au luat tractoarele și celelalte mașini-unelte din agricultură. Vechii căruțași, în bună parte au devenit șoferi. A crescut în schimb numărul măgarilor folosiți pentru transporturi mici, casnice și care cer o întreținere ieftină. S-a redus parțial și numărul stupilor de albine, mai ales din cauza unei slabe flore melifere și a dezinteresului manifestat pe plan local pentru încurajarea acestei ramuri a agriculturii.

Situația actuală a agriculturii și ramurilor ei în Florești

Solurile predominante sunt cernoziom levigat pe șes brun și brun roșcat de pădure, rendzine pe **Dealul Melcilor**, soluri gleizate în zona numită **Bidușcuț** și soluri aluvionare în luncă.

Poziția suburbană și-a pus amprenta asupra dezvoltării localității și asupra profilului său economic.

Pe primul rând se situează agricultura cu principala sa ramură cultura plantelor de câmp. Pe locul secund se situează creșterea animalelor și activități legate de industria alimentară. Datorită condițiilor pedoclimatice din zonă, se cultivă plante de câmp ca: porumb, orzoaica de primăvară, grâu de toamnă, cartofi. În ultimii ani proporția dezvoltării zootehniei și în special a sectorului de creștere a bovinelor, plantele furajere (în special lucerna și trifoiul) tind să ia locul plantelor de cultură tradiționale.

Pe suprafețe mai restrânse și în ferme specializate se cultivă legume, cum ar fi: varza de toamnă, morcovi, țelină, fasole și mazăre.

Cultura pomilor fructiferi și a viței de vie se practică pe suprafețe restrânse mai mult în curțile oamenilor pentru consum propriu.

Zootehnia în schimb tinde să ia o dezvoltare ascendentă, mai ales datorită posibilităților de desfacere a produselor animaliere pe piața municipiului Cluj-Napoca. De remarcat este faptul că zootehnia este tot mai mult practică de tineretul reîntors în comună după 1991-1992.

Alte activități cu caracter agricol, practicate în comună sunt: morărit și panificație, industrializarea cărnii și a laptelui, fabricarea rachiurilor naturale, tăbăcit piei, etc.

Baza materială pentru dezvoltarea sectorului agricol din comună cuprinde peste 20 de tractoare U-650, peste 30 tractoare U-445, 12 mașini de semănat cereale, 5 echipamente pentru efectuarea tratamentelor chimice, peste 20 remorci, peste 10 autocamioane și peste 300 atelaje.

Pe teritoriul comunei Florești nu există ferme vegetale mari. Actualii

proprietari de terenuri dețin între 0,5 - 5 ha, dispersate în parcele mici ceea ce îngreunează mult efectuarea lucrărilor agricole de calitate și combaterea eroziunii solului.

În schimb sectorul zootehnic este bine dezvoltat cuprinzând în general ferme mixte.

Situația statistică a agriculturii în 1999

Nr. Crt.	SPECIFICARE	U.M.	TOTAL comună	SATELE		
				Florești	Luna de Sus	Tăuți
1.	Suprafața de teren total	ha	5403	2742	2142	215
	Arabil	ha	1723	844	750	129
	Irigat	ha	-	-	-	-
	Neirigat	ha	1723	844	750	129
	Pășune	ha	1479	1110	130	239
	Fanate	ha	949	421	345	183
	Pădure	ha	1207	342	55	810
	Vie	ha	24	15	5	6
	Pomi	ha	21	10	5	6
2.	Număr de animale	ha				
	Bovine	cap	875	455	325	95
	Ovine, caprine	cap	2310	1250	950	110
	Porcine	cap	2500	1590	740	170
	Păsări	cap	5100	2700	2200	200
	Cabaline	cap	310	150	140	20
	Albine	fam	50	40	10	-
3	Unități de prelucrare a produselor					
	Mori	nr.	3	1	2	-
	Brutării	nr.	7	4	2	1
	Carmangerii	nr.	3	2	1	-
	Benzinărie	nr.	1	1	-	-
	Dreve dărăcit lâna	nr.	1	-	1	-
	Lăptării	nr.	4	2	1	1
	Fabricarea rachiurilor	nr.	-	-	-	"
	Tăbăcării	nr.	3	2	1	

Direcția județeană de ameliorare și reproducere în zootehnie Cluj.

Reședința: Florești-Cluj

Acest centru, situat în mijlocul comunei, are ca obiective ale activității sale științifice organizarea reproducției la animale, prin însămânțări artificiale și montă naturală, precum și selecția raselor de animale pe raza întregului județ. În acest

scop, unitatea întreprinde diferite acțiuni tehnice de a combate sterilitatea la animalele din sectorul particular, efectuează controlul oficial al producției la toate stațiunile experimentale din județ care au efective de animale și selecționează rasele și exemplarele valoroase de la care promovează materialul de reproducție. Unitatea aceasta nu influențează direct potențialul economic al comunei Florești, ci numai în mod indirect, în sectorul zootehnic. Director: inginer dr. Cristea Costan.

3. Pomicultura și viticultura

Aceste ramuri ale agriculturii au fost cultivate din vremi străvechi de către floreșteni, în special viticultura, dar, cu timpul, terenurile și livezile sau viile respective s-au degradat și, astfel, producțiile fiind mici, au fost foarte puțin în atenția localnicilor. Astăzi, livezile ocupă circa 61 hectare, iar viile 5 hectare din terenul Floreștiului. La împuținarea arborilor fructiferi trebuie să menționăm ca o cauză principală și faptul că în zona satului Florești, cu puține excepții, în terasa I și II, merii nu trăiesc, deoarece stratul de pietriș se află pe alocuri la numai 1-1,50 m adâncime. Totuși perii, prunii, vișinii și nucii se bucură de o viață mai lungă și au producții ridicate. De asemenea, anumite soiuri de vie trăiesc și se dezvoltă bine, dând producții bune. Ele sunt cultivate în număr restrâns pe lângă aproape fiecare gospodărie personală. În „Dealul Viilor” trăiesc și produc struguri o serie de butuci rămași chiar de pe vremea sașilor. Sunt apoi o serie de livezi în Florești, în raza terasei a II-a, ca și cele din gospodăriile personale ale cetățenilor Ioan Rusu-Pițol (în Joseni), Augustin Mocanu, profesor pensionar, Ioan Bota, profesor, etc, care, bine îngrijite, dau recolte de mere și pere de bună calitate și în fiecare an. Nu mai vorbim de livezile de pruni, cireși și nuci de la „Vie”, de cele din Luna de Sus sau de cea de pe Valea Sânașlăului (recent plantată pe o suprafață de 10 ha) și de cele din hotarul Tăuțului, care produc anual mari recolte de fructe.

După o statistică din februarie 1958 constatăm la Florești existența a:

- 2219 meri din care 15% soiul Ionatan, 18% Bathule și restul alte soiuri
- 1583 peri din care 15% Ciuc, 25% de vara etc.
- 13402 pruni din care 75% Bistrița -189 caiși
din care 2% Abroseia
- 211 cireși din care 25% Napoleon
- 49 de nuci.

În anul 1970 aceste cifre sunt puțin mărite, dar ele sunt pe departe de ceea ce ar putea să se cultive în acest sector pe raza comunei Florești.

Sunt apoi un număr considerabil de arbuști: strugurași roșii, strugurași negri,

agrișe, căpșuni etc, precum și vișini care, din situația noastră lipsesc. Lipsesc total piersicii și gutuii. Dacă acestui sector i s-ar da o atenție deosebită, o îndrumare competentă și exigentă, s-ar putea crea livezi pe zeci de hectare de teren neproductiv acuma, care ar aduce mari producții de fructe și struguri în casele floreștenilor. Amintim că numai în anul 1970 din livada de pruni de la „Vie” CAP a recoltat cu ajutorul elevilor școlii generale „G. Șincai” peste 12.000 de kg de prune din care s-a obținut numai țuică peste 600 de litri. Amintim că au rămas nerecoltate cantități însemnate de prune, iar alte cantități au fost furate de către unii cetățeni din cartierul **Barbu Lăutarii**. Se impune, deci, în perspectivă o atenție sporită și competentă și în acest sector pentru a asigura fructele de care are nevoie populația și piața clujeană.

Azi, anul 2000, livada cu prunii de la „Vie” nu mai există. Au distrus-o „tovarășii” din conducerea CA.P înainte de 1989. Se cere refăcută. Livezile proprietarilor Ioan Rusu-Pițol și profesor Augustin Mocanu au fost distruse după 1989.

4. Silvicultura

Vegetația forestieră ocupă 1978 de hectare, cea ce reprezintă 27,2% din teritoriul administrativ al comunei și constituie o mare bogăție naturală a Floreștiului. Pădurile acestei comune fac parte din unitățile de producție IV Făget și VI Stolna, Ocolul Silvic Cluj, având majoritatea un rol principal de protecție, de interes social, ca și centură verde în jurul orașului Cluj-Napoca și ca mijloc de a împiedica erodarea solului, mai ales în părțile limitrofe drumului județean Luna de Sus - Valea Săvădislei. Pădurile comunale ocupă o suprafață de 373 hectare și ele asigură necesarul de lemne pentru foc, prevăzut în cotele comunei. Completarea se face și cu lemnul rezultat din tăierile de igienă sau curățiri. Speciile care intră în compoziția pădurilor sunt: carpenul - 41 %, gorunul și stejarul - 27%, fagul - 12%, diverse esențe (tei, paltin, jugastru, plop, alun) tari și moi precum și larice, duglas și unele rășinoase - restul. Subarboretul este format din lemn câinesc, păducel, aluni pitici, iar flora din Aspecula, Azarum, Festuca Silvatica, Carex Pilosa. Vârsta arboretelor variază între 5 și 45 ani. Anual se recoltează mai puțin pentru a se asigura continuitatea în obținerea materialului lemnos și sortimentele la dimensiuni cerute de piața internă și externă. Ca produse nelemnoase se recoltează în cantități reduse: ciuperci, plante medicinale, fân.

5. Industria locală

În hotarul comunei Florești se află reale posibilități pentru dezvoltarea unei industrii locale alimentare, de construcții și casnice. Valea Someșului Mic aduce un nisip și pietriș de bună calitate pentru construcții de locuințe etc.

În hotarul Lunei de Sus se afla cariere de piatră albă, folosită la construcția caselor. Din producțiile cerealiere, morile locale dau făină, iar din fructe, cazanele scot țuică. Toamna aproape fiecare gospodar își procură prunele necesare pentru a-și prepara gemurile și mai ales magiunul (silvoiza), cu ajutorul căldărilor de aramă.

Livada din zona uzinei de apă oferă anual la un preț ieftin mari cantități de prune celor dornici de a avea magiunul necesar.

În trecut industria casnică era puternic dezvoltată, fiind reprezentată prin mori, cazane de fiert țuică, piue pentru postav țărănesc, prese de ulei, războaie de țesut covoare etc. Sub puternica modernizare a industriei naționale, aceste forme de industrie casnică sunt mult reduse și unele chiar pe cale de dispariție. Pe teritoriul administrativ al comunei au existat în trecut și alte unități industriale de importanță mare. Astfel **în anul 1896 a luat ființă Uzina de Apă care alimentează municipiul Cluj-Napoca cu apă potabilă**, dându-i zilnic o cantitate de circa 60.000 mc. Pentru a mări această cantitate s-au făcut noi fântâni, însă creșterea continuă a populației orașului Cluj-Napoca și dezvoltarea sa industrială a făcut ca să nu poată fi asigurat necesarul de apă numai de la sursele de apă din zona Floreștiului. De aceea, în anul 1972 s-a dat în exploatare lacul de acumulare de la Gilău („Ciurnuș”), cu o capacitate de 6.000.000 mc de apă, care se trimite printr-un canal ce traversează pe la sud Floreștiul.

Între anii 1890-1914 în hotarul Floreștiului denumit „**Grădina lui Negruțiu**” (nord-est) exista o mare **fabrică de cărămidă** a unui oarecare **Orban**. Mulți floreșteni au fost aici muncitori. Între cele două războaie (1920-1941) exista în Florești pe locul „**Șapca Verde**” o mare **fabrică de spirt din porumb**. Viața ei a fost cam de 15 ani. Cam tot pe atunci și până în jurul datei de 23 August 1944 a existat și aici un **hotel cu restaurant**, vestit prin împrejurimi. Tot în această perioadă au existat în Florești două prese de ulei și **două mori de apă**: una a **grofului Mikeș**, pe care a cumpărat-o Lupu Gheorghe și alta a lui Vasile Gal „**badea Ica de la moară**”, astăzi inexistente. Până în 1954 a existat la Luna de Sus **moara lui Cîmpeanu**, pe apa Lonei, iar în Tăuți, "**Moara de Foc**" a lui Vasile Cicos, ce funcționa cu motorină. Amândouă s-au autodesființat prin pedicile puse de autoritățile comuniste. A rămas numai moara comunală în care lucrează fostul ei stăpân, Nicolae Pop-Valica, bătrânul. Această moară este electrificată. Azi Dorina Pop și copiii ei o stăpânesc.

Datorită condițiilor optime pentru exploatarea pietrișului de bună calitate

adus de apele Someșului, a luat ființă în 1968 o **balastieră modernă** în Bărc, de unde zilnic se transportă cu camioanele mari cantități de nisip și pietriș spre șantierul de construcții din Cluj.

Există între anii 1956-1968 și un **atelier la cimitir** aparținând industriei orășenești Cluj pentru confecționarea de sicrie, mobilă de birou, dar din cauza slabei rentabilități, s-a închis.

Satul Florești a fost electrificat în anul 1947 prin grija prof. univ. Dumitru R. Mocanu, deși linia de înaltă tensiune trecea de la Uzina Someșului Rece încă cu 40 de ani în urmă. Această dată marchează un moment istoric în viața satului căci s-au creat premisele materiale ale modernizării și îmbunătățirii vieții materiale și spirituale a populației. La numai doi ani după aceea, în 1949, s-a trecut și la electrificarea Lunei de Sus, care s-a terminat în 1952.

În ziua de 3 aprilie 1971 a fost inaugurată și electrificarea satului Tăuți, reprezentată la început prin introducerea curentului în Școala generală de patru clase, în Căminul cultural și în două case familiale. Apoi, întreaga comună a fost electrificată.

Pe teritoriul comunei Florești trecea rețeaua telefonică PTTR Cluj-Napoca-Huedin cu patru circuite telefonice, rețeaua telefonică Cluj-Napoca-Băișoara, tot cu patru circuite telefonice și cablul telefonic interurban Cluj-Oradea. În localitatea Florești există posturi telefonice legate la centrala telefonică automată Cluj. La ora actuală localitățile Luna de Sus și Tăuți au legături telefonice.

6. Comerțul și cooperarea

Încă din timpuri îndepărtate, floreștenii, ca și lonenii s-au ocupat cu comerțul de vite și de grâne. Mulți dintre țărani de aici umblau la târgurile periodice anuale de la Cluj, Huedin, Sărmaș, Săvădisla, Iara, Turda, Gilău, Gherla etc, de unde cumpărau vite, grâne etc, și apoi le vindeau la alte târguri la un preț mai ridicat. Dintre acești comercianți unii se îmbogățeau, iar alții adesea se ruinau. Pe lângă adevărații comercianți care cumpărau adevărate cirezi de vite, trăiau îngrijitorii, cei care mânau vitele de la un târg la altul. Dintre acești comercianți sau urmași de-ai lor, au rămas unii samsari vestiți, „sfârniari”, care până nu demult cumpărau și vindeau vitele sau cerealele altora, fără să aibă nici cea mai mică parte de proprietate în ele. Aceștia adesea se întorceau seara de la târg cu sume mari de bani câștigați și de pe vânzători și de pe cumpărători, numai din îndrăzneala și dibăcia de a pune la cale târgul și a-și lua „partea” ce le-o ofereau cei împlicinați. Din perioada dintre cele două războaie mondiale cunoaștem în Florești și existența unor comercianți, proprietari de cârciumi, prăvălii, măcelării etc. Iată numele câtorva din ei:

- satul Florești: Dumitru Lungu (băuturi și coloniale), Szekely Iosif (Bodou) - băuturi și coloniale, Ioachim Pop - dascălul (băuturi și coloniale), Vasile Cezar (băuturi), Ioan Maier (băuturi), Bergler Ferdinand (băuturi), Bergler Iosif (băuturi și coloniale), Kovacs Gheorghe (coloniale), Nicolae Tăușan-Tomina (coloniale), văduva Anica Blag (coloniale), iar în hotar la Șapca Verde, hotelul cu restaurant, vestit prin băuturile și „frumușelele” lui. Ca măcelar în Florești în acea perioadă activau Dumitru Blag-Vica, Petru Rusu-Pițol, Petru Fluieraș a Zibrii, Vasile Abrudan-Cucerdea etc.

- satul Luna de Sus avea comercianți: Balogh Arpad (coloniale), Vasile Mureșan-Hulber, Sancovici Adalbert, Toma Crișan, Albert Ioan-Vancea și Albert Martin, Ioan, Ioan Micăciu cu cârciumi și coloniale. Măcelari: Mureșan.

- satul Tăuți: Ștefan Lucaci (băuturi și coloniale).

Mărfurile de strictă necesitate distribuite prin acest comerț în trecut erau: petrolul, sarea, chibritele, zahărul etc, iar dintre băuturi - țuica de bucate, vinul etc. Nu se cunoșteau în comerț: făina, macaroanele, brânzeturile, produsele de fructe și legume etc. Nu arareori mărfurile se vindeau stricate, cu prețuri ridicate, iar băuturile „botezate” cu apă.

În anii stăpânirii comuniste rolul vechilor comercianți l-a luat Cooperativa de Consum care era îndrumată administrativ și financiar de Cooperativa „Clujana” cu reședința în Cluj-Napoca. În martie 1968, când a fuzionat Cooperativa de Consum din Florești cu „Clujana”, averea ei se ridica la 5.000.000 lei. Trebuie să arătăm că în 1964 patrimoniul cooperativei de consum de pe raza comunei Florești era de 4.746.745 lei. Fondul social era de 184.000 lei. Numai în acel an s-au vândut mărfuri:

- alimente de 1,823,753 lei
- articole vestimentare de 940,191 lei
- mobilă și aparate casnice de 1,458,254 lei
- băuturi și articole alimentare 1,464,734 lei
- total în valoare de 5,786,962 lei.

Pe raza comunei Florești existau în anul 1990 mai multe unități comerciale în cadrul cooperativei de consum:

Florești sat:

- Complexul comercial de pe strada Cetății, cu trei încăperi și două anexe, în suprafață de 372 mp dat în folosință în 1968;
- Magazin alimentar, strada A. Iancu, nr. 90 cu: o încăpere, o anexă, în suprafață de 20 mp;
- Complexul comercial de lângă primărie format din: bufet, grădina de vară, cofetărie, librărie suprafața 100 mp. Gestionar: Marta.

Azi au apărut prăvălii, bufete, magazine profilate pe alimente, băuturi, piese de schimb, benzinării, țesături etc.

7. Perspective pentru dezvoltarea unor zone din Florești

Pe pantele „Dealului de Jos” a „Dealului Viilor” și a „Dealului de Sus” se pot face plantații mari de livezi sau pruni, meri, cireși și adevărate podgorii. Fiind înclinate spre sud-est și având un sol foarte propice culturilor de vii, se pot obține recolte de struguri mari, de bună calitate, fapt confirmat și de vechimea și bogăția recoltelor obținute în trecut de către sași, români și maghiari. Marile recolte de prune, obținute în fiecare an în livezile de la Vie, sunt o premiză obiectivă și subiectivă de a crea aici o suprafață mare de livezi pentru astfel de soluri de fructe. Se înțelege că aici trebuie aplicate toate lucrările cerute de știința pomiculturii și viticulturii. Tot pe aceste dealuri, mai ales pe pantele abrupte, se pot planta zeci de hectare de păduri de salcâm, care, pe lângă că ar consolida solul și l-ar face fertil în pășuni, ar asigura o mare bază meliferă, atât de necesară apiculturii din această zonă preorășenească. În plus ar crea în locul dealurilor golașe, o panoramă policromă în diverse perioade ale anului, dând un aspect atractiv și acestei părți a satului.

În partea sudică a comunei Florești, pe dealurile Hodmorului de Sus, Vârful Poienii, Hodmorul de Jos, la poalele dealului Cetății și la cele ale dealului Gârboului, se pot face plantații mari de livezi cu meri, peri, pruni, vișini și nuci. Pe lângă asigurarea producției de fructe, ar favoriza consolidarea terenului, recolte bogate de fân și otavă și o admirabilă panoramă pentru vizitatori.

Pe spinările late ale dealurilor din sud-estul Lunei de Sus, unde în trecut au trăit mii de peri sălbatici, precum și în zona **Văii Seci**, dinspre Stolna, se pot face livezi de pomi fructiferi care ar aduce recolte bogate și ar asigura și producții sporite de fân.

În hotarele satului Tăuți, mai ales pe Pustă și pe Poderee, în partea dinspre Sălicea și Vălișoara, sunt condiții deosebit de bune pentru livezi de fructe.

Sunt apoi zone bogat melifere și pe Valea Gârboului, în Valea Sânaslăului, în fundul Văii Bosorului, unde pe timp de vară, când flora câmpurilor și a pădurii este în plină dezvoltare, albinele „recoltează” mierea ușor și în cantități apreciabile. Stuparii localnici și clujeni, în anii buni, nici ploioși, nici secetoși, au obținut cantități însemnate de miere în stupăritul pastoral. Se impun, însă, măsuri eficiente pentru a limita pășunatul oilor și al caprelor etc, în suprafețele cu plantații și astfel s-ar favoriza dezvoltarea normală a acestor livezi în perspectivă.

Pentru a asigura pe plan local și cu mijloace locale o aprovizionare abundentă a populației cu lapte și derivatele lui, precum și a unei cantități

însemnate ce s-ar putea livra pe piața municipiului Cluj-Napoca este necesară și sprijinirea eficientă a localnicilor, precum și îndrumarea competentă pentru creșterea vitelor de lapte, a oilor, a caprelor, a păsărilor, a iepurilor de casă etc, și în gospodăriile personale și pe pășunile Primăriei comunale. În acest scop, se impune reducerea taxei de pășunat, a impozitelor pe cap de oaie ori de vacă, a reglementării salarizării ciobanilor, a îmbunătățirii substanțiale a pășunilor și a zonării și planificării lor periodice. Altfel, nu prezintă rentabilitate satisfăcătoare întreținerea vacilor de lapte, a oilor și caprelor etc, și astfel, suprafețe întinse de pășunat devin și ele nerentabile.

Răspândirea prin cursuri speciale, prin aplicații practice a cunoștințelor agrozootehnice, pomicole, apicole, viticole, în rândul populației locale, folosirea experienței și rezultatelor de pe terenurile Fermei experimentale didactice din Cluj-Mănăștur etc. pot trezi interesul și dragostea pentru realizarea unor noi izvoare de câștig în natură și în bani pentru familiile din Florești și din satele aparținătoare.

Mai mult spirit de gospodărire chibzuită din partea forurilor locale competente, mai multă dragoste și zel în activitatea acestor organe locale, dragoste și zel care să fie transmisă în sufletele localnicilor pentru ca aceștia să se antreneze cu tot elanul în a sprijini concret, prin fapte, planurile dezvoltării de perspectivă a comunei, vor asigura dezvoltarea unei zone naturale frumoase în jurul comunei, a unor zone de livezi și podgorii și, astfel, se va realiza pe valea Someșului Mic, la numai câțiva kilometri de orașul Cluj o adevărată vale a florilor - Floreștiul, înnoit și îmbogățit prin priceperea, dragostea și hărnicia locuitorilor lui.